

E16 Sollihøgda – naturmiljø i 14 mulige områder for massedeponi

Tom Hellig Hofton

Ekstrakt

BioFokus (ved Tom H. Hofton) har på oppdrag for Norconsult undersøkt 14 mulige områder for massedeponi tilknyttet E16-utbyggingen Bærum – Hønefoss. De 14 områdene ligger sør i Hole og nord i Bærum kommuner.

De 14 områdene er vurdert mht. naturverdier og biologisk mangfold, konsekvenser ved evt. anvendelse som massedeponi, og samlet egnethet som massedeponi ut fra naturmangfold.

3 av områdene (Sønsterud, Kavringen, Jordbru) vurderes å ha høy konfliktgrad med naturmiljø, 4 av områdene middels høy konfliktgrad (Nordland, Skogen, Brenna N, Rønningen), 2 områder moderat konfliktgrad (Nordlandsdalen, Siljudalen), 3 områder lav konfliktgrad (Ormetjern V, Nysetra, Brekkedalen), og 2 områder tilnærmet ingen konfliktgrad (Møllbakk/Høgåsbanen, Lorangmyr).

Samlet sett er det kun Lorangmyr og Møllbakk/Høgåsbanen som anses godt egnet til massedeponi ut fra samlet naturmiljøvurdering, dernest Nysetra og Brekkedalen.

Nøkkelord

Hole
Bærum
Biologisk mangfold
E16
Veiutbygging

Omslagsfoto

Øvre: rik sumpskog, Jordbru (Bærum).
Midt: Høgåsbanen (Hole)
Nedre: Sønsteruddalen (Hole)
Fotos: Tom H. Hofton

ISSN: 1504-6370

ISBN: 978-82-8209-544-0

BioFokus-rapport 2016-15

Tittel

E16 Sollihøgda – naturmiljø i 14 mulige områder for massedeponi

Forfattere

Tom Hellik Hofton

Dato

15. og 21. november 2016

Antall sider

31 sider

Refereres som

Hofton, T.H. 2016. E16 Sollihøgda – naturmiljø i 14 mulige områder for massedeponi. BioFokus-rapport 2016-15. ISBN 978-82-8209-544-0. Stiftelsen BioFokus. Oslo

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgiver

Norconsult (ved Torgeir Isdahl)

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig.
Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra:
<http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadalléen 21, 0349 OSLO

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Innhold

FORORD	3
1 BAKGRUNN, OPPDRAG, METODE, TIDLIGERE UNDERSØKELSER	4
1.1 BAKGRUNN	4
1.2 OPPDRAG.....	4
1.3 METODE OG FELTARBEID	4
1.4 TIDLIGERE UNDERSØKELSER	5
2 OMRÅDEBESKRIVELSE	6
2.1 UNDERSØKELSESMRÅDENE	6
2.2 NATURTYPELOKALITETER OG MIS-FIGURER	7
2.3 RØDLISTEARTER.....	15
2.4 OMRÅDEBESKRIVELSER OG VURDERINGER.....	15
3 OPPSUMMERING	36
4 KILDER	37

Forord

På oppdrag for Norconsult (ved Torgeir Isdahl) har BioFokus (ved Tom H. Hofton) gjennomført kartlegging av naturverdier og biologisk mangfold i 14 spesifiserte områder som er framsatt som mulige alternativer for massedeponi for E16-utbyggingen omkring Sollihøgda (BU Hole, AK Bærum).

Arbeidet (feltarbeid, fotos, artsbestemmelser inkl. mikroskopering innsamlet materiale, rapportering og vurderinger) er utført av Tom H. Hofton.

Takk til Norconsult for oppdraget.

Oslo/Eggedal, 15.11. og 21.11.2016.

Tom H. Hofton

BioFokus

1 Bakgrunn, oppdrag, metode, tidligere undersøkelser

1.1 Bakgrunn

Det foregår planlegging av firefelts E16 på strekningen Bjørum (AK Bærum) – Hønefoss (BU Ringerike). Ifbm. utbyggingen vil det bli behov for permanente deponiområder for store mengder masser. Pr. november 2016 er det framsatt forslag om 14 alternativer for massedeponi-områder, beliggende sør i Hole og nordvest i Bærum kommuner (fig. 1., tab. 1.).

1.2 Oppdrag

Oppdraget har vært å vurdere de 14 mulige deponiområdene med følgende tema:

1. Naturverdier og biologisk mangfold
2. Konfliktgrad mot naturmiljø
3. Samlet egnethet som massedeponier basert på sammenveid vurdering av konsekvens for naturmiljø

1.3 Metode og feltarbeid

Undersøkelsene og vurderingene har omfattet:

- Samlet beskrivelse av naturforhold og naturverdier i områdene.
- Vurdering av arealene ihht.
 - Prioriterte naturtyper: utkast/fakta-ark (pr. 2014) for ny DN-håndbok 13-2007 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007)
 - Rødliste for naturtyper (Lindgaard & Henriksen (red.) 2011).
 - Utvalgte naturtyper og prioriterte arter ihht. Naturmangfoldloven
 - Rødliste for arter (Kålås et al. (red.) 2010).
- Måltrettet leiting etter forvaltningsviktig biologisk mangfold, inkludert rødlistearter og svartelistearter.
- Kartfesting vha. GPS av lokaliteter og forvaltningsviktige arter.
- Søk etter eksisterende informasjon om naturforhold og biologisk mangfold i naturdatabaser (i første rekke Artskart og Naturbase) og litteratur. Søk i Artskart og Naturbase ble gjort 10.11.2016.
- Vurdering av konsekvenser for naturverdier og biologisk mangfold ved anvendelse av det enkelte område som massedeponi, ut fra tilgjengelig kunnskap.

Feltarbeidet ble gjennomført tre dager i perioden 10.-12. november 2016. Feltforholdene var meget ugunstige, med 20-40 cm snødekke og 3-10 minusgrader under kartleggingen. Under normale prosjektforhold ville en vært svært tilbakeholden med å gjennomføre kunnskapskrevende naturkartlegging under slike forhold, siden vurdering av vegetasjon, naturtyper, naturverdier og (særlig) artsdokumentasjon, normalt vil være beheftet med store usikkerheter.

Som følge av ønske/krav om rask framdrift i planene for E16-utbyggingen, og fordi behovet for naturmiljøkartlegging av mulige deponiområder kom på bordet først seinhøsten 2016, var det imidlertid ikke mulig å utsette kartleggingen.

Tross ugunstige forhold, er naturforholdene i de aktuelle områdene av en slik art, at kunnskapsgrunnlaget anses som tilstrekkelig for å gjøre en overordnet vurdering av naturverdiene, og derfor også med rimelig grad av sikkerhet vurdere konfliktgrad og egnethet som deponiområder ut fra naturmiljø. Det må understrekes at kartleggingen i 2016 er å anse som en "grov-screening" av naturverdier, og ikke egnet som kunnskapskilde på mer detaljert nivå.

Utfordringen under slike feltforhold ligger ofte i å skille ut arealer med moderate til middels naturverdier. De fleste aktuelle områdene er imidlertid helt dominert av

naturverdimessig trivielle arealer. Arealer med små/ingen naturverdier kontra høye naturverdier er i hovedsak enkle å skille ut i de aktuelle områdene (det er i stor grad "enten-eller-områder"), og det er derfor liten sjanse for at arealer med store naturverdier ikke er oppdaget. Dette innebærer også at usikkerhetene mht. vurdering av egnethet som deponiområder mht. naturmiljø, anses som akseptable.

Derimot er det under slike feltforhold nesten umulig å skille ut *graden* av naturverdier, og særlig er det vanskelig å gjøre artsdokumentasjon (inkl. påvisning av rødlistearter og andre forvaltningsviktige arter) og vegetasjon/naturtyper. Det har derfor blitt vurdert å ikke være tilrådelig å fullbeskrive naturtypelokaliteter (ihht. DN13-systemet). Der slike er påvist, er dette kort kommentert og en antydning/forslag til avgrensning gitt under hvert undersøkelsesområde (basert på feltarbeid og flyfototolkning), men det er ikke utarbeidet beskrivelse. Evt. videre arbeid med disse lokalitetene må gjøres på barmark.

Artsfunn er lagt ut på BioFokus' egen GBIF-node (koblet til og synlig gjennom Artskart (Artsdatabanken 2016)).

1.4 Tidligere undersøkelser

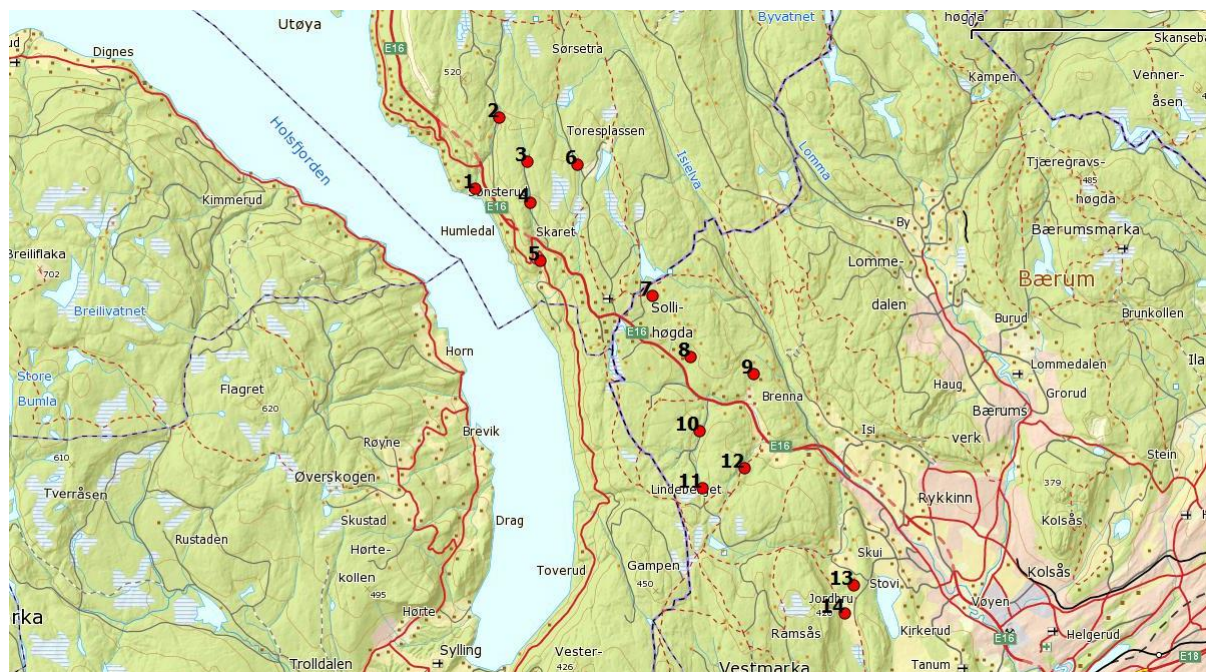
Sønsteruddalen var en del av bekkekløftprosjektet, og ble kartlagt i 2008 (Hofton 2009). Nedre del av Nordlandsdalen (dvs. område 5 "Nordland" og et nærliggende areal), ble undersøkt av BioFokus i 2012 mtp. massedeponi (Blindheim & Olsen 2012). Dette var en grundigere undersøkelse enn det som er gjort i 2016, og for område 5 henvises derfor til den rapporten.

På Naturbase (2016) ligger 6 lokaliteter som berører 5 av de mulige massedeponi-områdene (se tab. 2. og figs. 2-3). Det er 3 MiS-figurer som berører 3 av områdene (Sønsterud, Rønningen, Jordbru) (figs. 4-7). Det foreligger noen spredte artsfunn fra enkelte av områdene (Artskart 2016, Blindheim & Olsen 2012, egne observasjoner).

2 Områdebeskrivelse

2.1 Undersøkellesområdene

De 14 mulige deponiområdene ligger fra Ramsås-Stovivannet i Bærum til Sønsterud i Hole (fig. 1, tab. 1). Se figs. 4-7 for detaljkart over områdene.

Figur 1. De 16 alternativene for massedeponi som ble undersøkt i prosjektet.

Tabell 1. De 14 mulige deponiområdene som er undersøkt

Nr	Lokalitet	Kommune
1	Sønsterud	BU Hole
2	Ormetjern V	BU Hole
3	Møllbakk/Høgåsbanen	BU Hole
4	Nordlandsdalen	BU Hole
5	Nordland	BU Hole
6	Nysetra	BU Hole
7	Skogen	AK Bærum
8	Lorangmyr	AK Bærum
9	Brenna N	AK Bærum
10	Brekkedalen	AK Bærum
11	Siljudalen	AK Bærum
12	Kavringen	AK Bærum
13	Rønningen	AK Bærum
14	Jordbru	AK Bærum

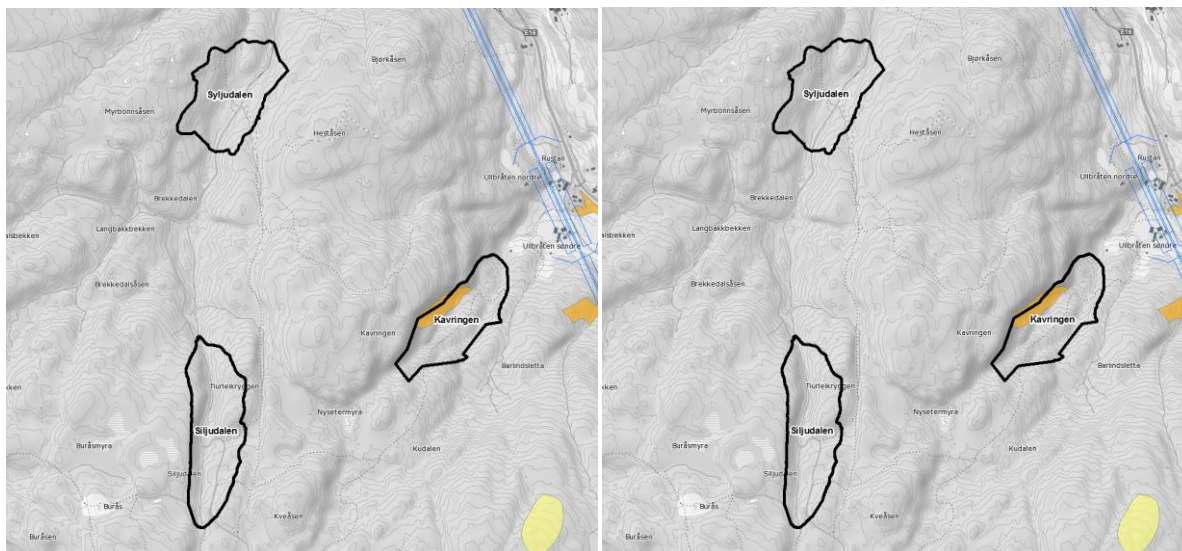
2.2 Naturtypelokaliteter og MiS-figurer

Naturtypelokaliteter

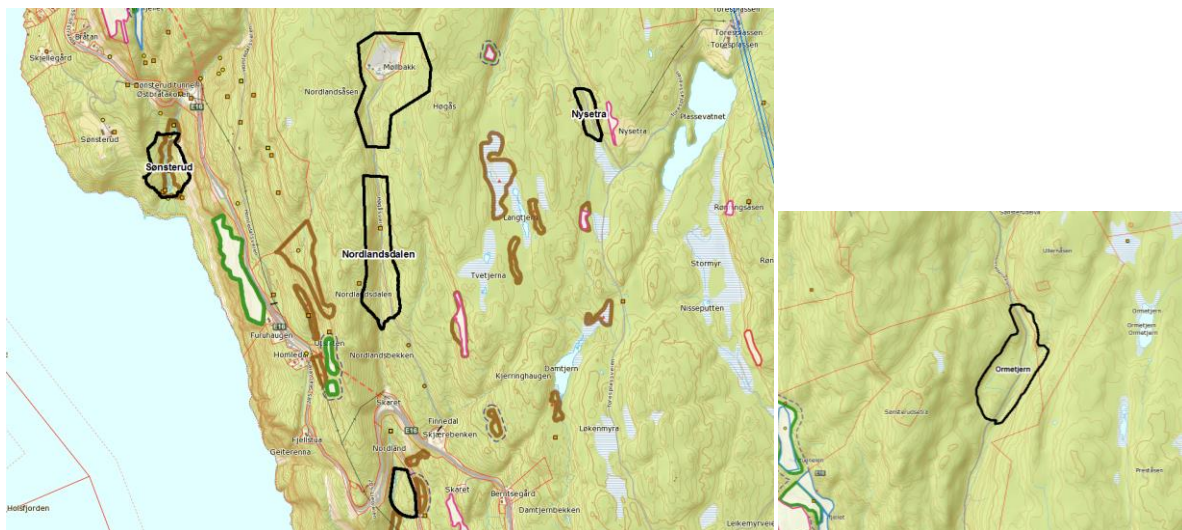
Tabell 2. Naturtypelokaliteter og MiS-figurer som berører/tangerer de 14 mulige deponiområdene (Naturbase 14.11.2016, eget feltarbeid).

* DN13-naturtypelokaliteter som er nye eller utvidelse av lokaliteter på Naturbase. Fra Blindheim & Olsen (2012) (område 5) og egne observasjoner 2016. I 2016 er dette å anse som tentative vurderinger – avgrensning er å anse som unøyaktige forslag, og beskrivelse ikke utarbeidet, pga. for vanskelige feltforhold (snødekt mark).

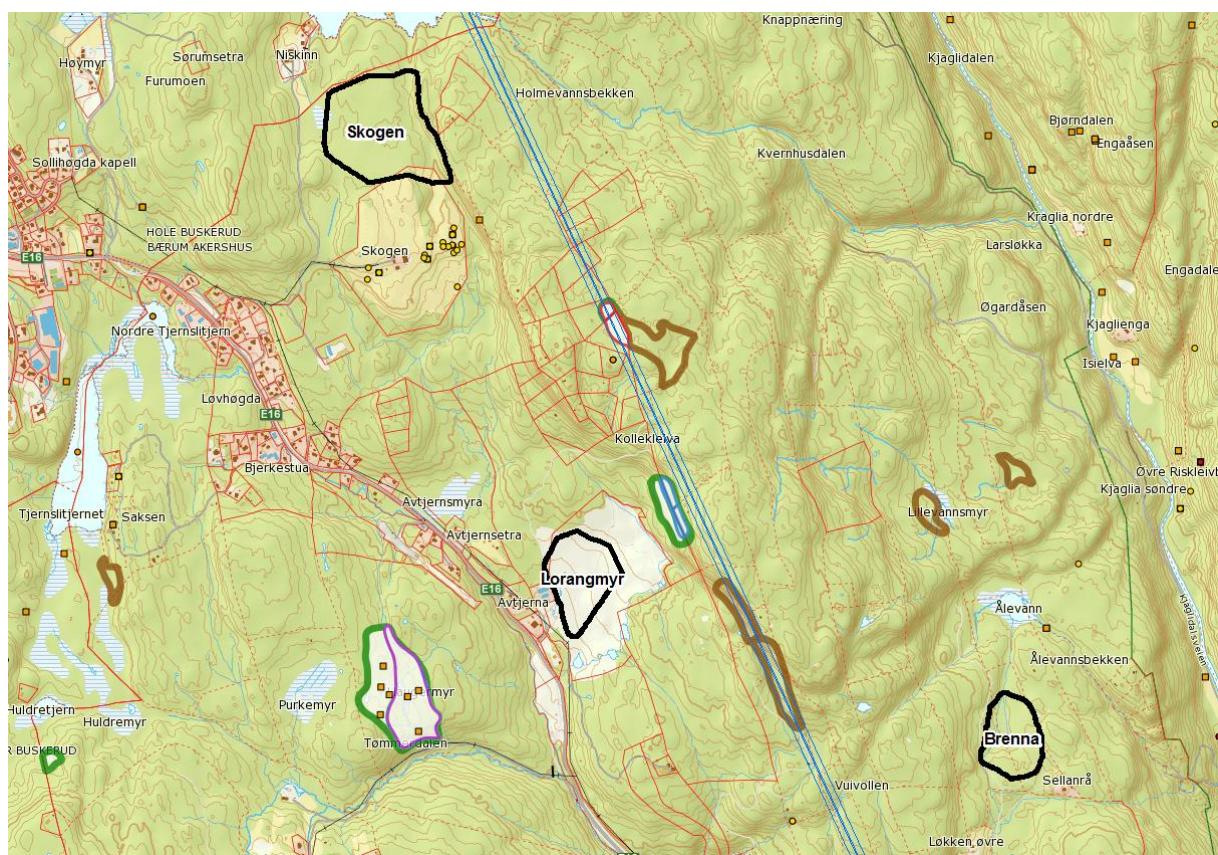
Kommune	Nr	Område	DN13-lokalitet på Naturbase	DN13-lokalitet, nye*	MiS
BU Hole	1	Sønsterud	BN00101837 – rik edellauvskog B	1. Rik edelløvskog (utforming usikker) – B/A	Ja
BU Hole	2	Ormetjern V	BN00084782 – kalkskog B	2. Rik sump- og kildeskog (rikere lauvsumpskog) – C	
BU Hole	3	Møllebakk/Høgåsbanen			
BU Hole	4	Nordlandsdalen			
BU Hole	5	Nordland		3. Gammel lavlandsblandingsskog (boreonemoral gran-blandingsskog) – C (jf. Blindheim & Olsen 2012, men litt endret type-vurdering)	
BU Hole	6	Nysetra			
AK Bærum	7	Skogen	BN00046505 – naturbeitemark A (tilgrensende/tangerende i sør)		
AK Bærum	8	Lorangmyr			
AK Bærum	9	Brenna N		4. Rik sump- og kildeskog (rikere gransumpskog) – B	
AK Bærum	10	Brekkedalen			
AK Bærum	11	Siljudalen		5. Gammel lavlandsblandingsskog (boreonemoral gran-blandingsskog) – B	
AK Bærum	12	Kavringen	BN00046537 – rik edellauvskog B (avgrensning justert 2016)	6. Rik edellauvskog (---) – C	
AK Bærum	13	Rønningen	BN00046257 – rik edellauvskog B	7. Gammel granskog (gammel lavlandsgranskog) – B/C	
AK Bærum	14	Jordbru	BN00046256 – rik edellauvskog B	8. Rik sumpskog (varmekjær kildeskog) – B	Ja
				9. Rik sumpskog (rikere løvsumpskog, varmekjær kildeskog) – A	Ja

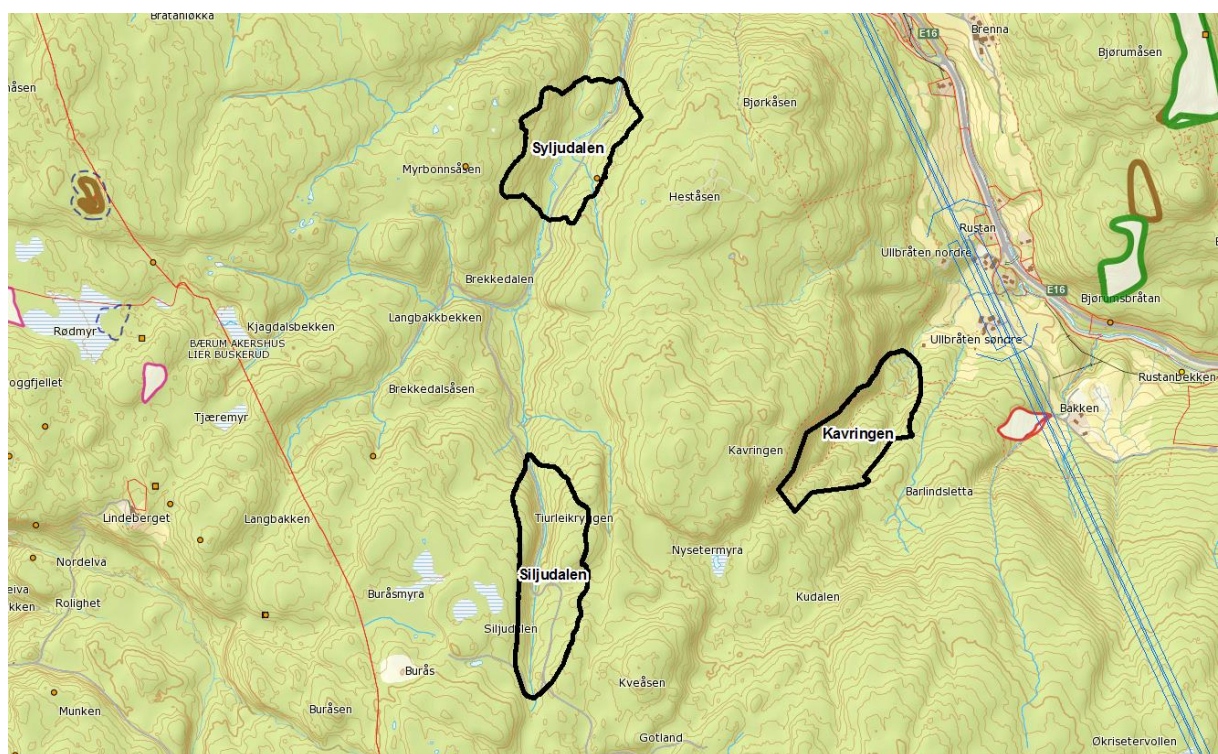
Figur 3a, b, c, d. Område 7-14 og DN13-naturtypelokaliteter.

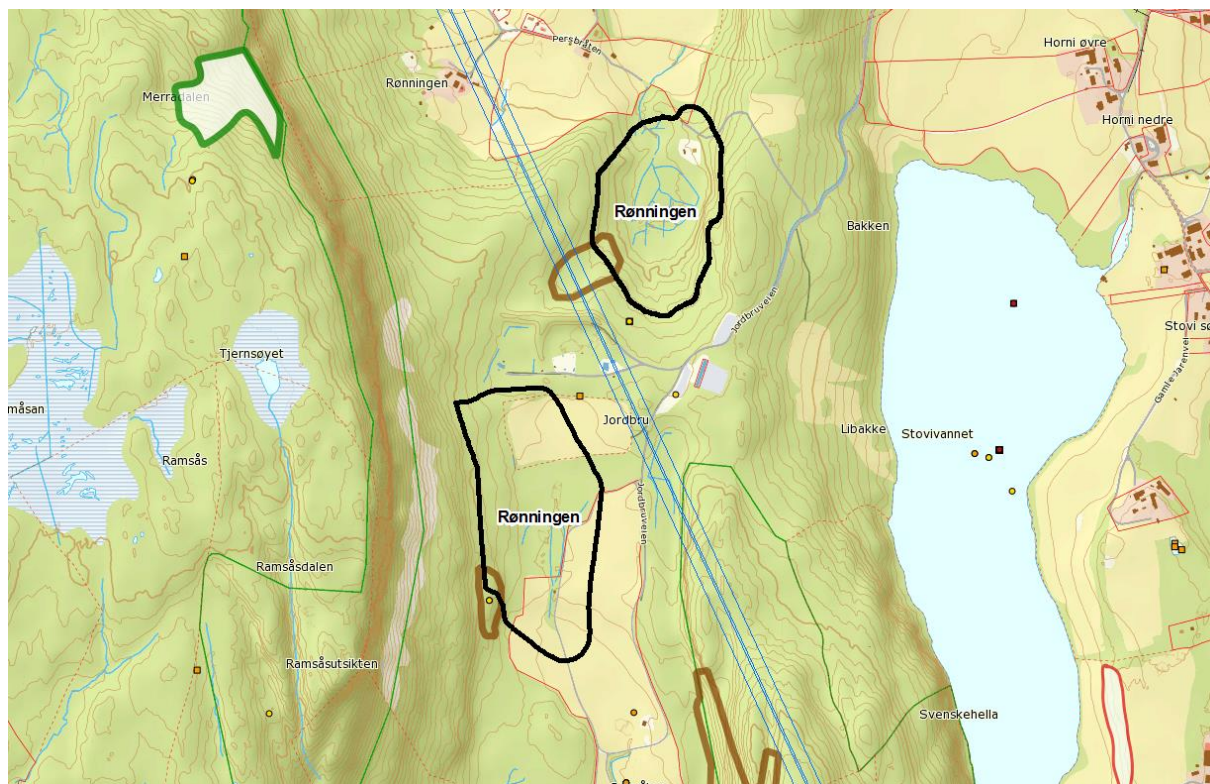
Figur 4a,b. Område 1-6 og MiS-figurer.

Figur 5. Område 7-9 og MiS-figurer.

Figur 6. Område 10-12 og MiS-figurer.

Figur 7. Område 13-14 og MiS-figurer.

Følgende beskrevne naturtypelokaliteter berører deponi-forslagene (Naturbase 14.11.2016):

BN00101837 Sønsterudelva ved Holsfjorden, Rik edellauvskog (alm-lindeskog), 27 daa., B-verdi.

Innledning

Dette registrerte naturtypeområdet/kjerneområdet inngår i et nasjonalt kartleggingsprosjekt. Bakgrunnen for prosjektet er at vassdragskløfter og fossesprøytoner er en av våre mest varierte og dramatiske naturtyper og som Norge har et internasjonalt ansvar å ta vare på. Store naturvariasjoner gir et høyt arts mangfold. I de bratte sidene i kløftene er det til vanlig et mangfold av elementer og arter som ikke er vanlige i landskapet rundt. Formålet med prosjektet var å få en nasjonal oversikt over forekomsten av verdifulle områder, øke kunnskapen om det biologiske mangfoldet i og langs kløfter og fossesprøytoner samt å rangere områdene etter naturverdi med særlig vekt på å få oversikt over de med nasjonal og regional verdi. Områdene ble klassifisert ut fra en verdiskala fra 0-6 og de med høyere verdi enn 3 er aktuelle til vern etter naturmangfoldlova. Kartleggingsresultatet er ellers ment som et faglig grunnlag for kommunene i arealplanlegginga, i landbruksaker og gir også et bedre kunnskapsgrunnlag for myndighetene ved behandling av søknader om vasskraftutbygging. Under Kilder på denne sida ligger det en link til et dokument med kart som viser den naturfaglige helheten som dette registrerte området inngår i.

Beliggenhet

Undersøkt av Tom H. Hofton (Biofokus) 19.10.2008 ifbm "bekkekløftprosjektet". Lokaliteten ligger langs nedre del av Sønsterudelva, litt ovenfor der elva renner ut i Holsfjorden under de stupbratte skråningene.

Naturtyper

Langs bekken og i skråningene på begge sider står her et parti rik edelløvskog, avgrenset av ungskog på alle kanter. En steinete lågurd dominert alm-lindeskogsutforming dominerer, bl.a. med en del blåveis (karplantefloraen i stor grad nedvisnet på inventeringstidspunktet). Treslagssammensetningen er variert, med ask, alm, lønn, noe hassel, spredt lind (dels kraftige trær), samt en del gråor langs bekken på fuktigere mark i nedre del. En bergvegg løper langs vestsiden (mye krusfjellmose *Neckera crispa* her). Det er tendenser til rasmark i skråningene. Skogen er relativt gammel, med en del ganske grove trær og mye læger (også innslag av godt nedbrutt).

Artsmangfold

Artsmangfoldet er dårlig dokumentert, men området har utvilsomt et rikt arts mangfold av flere artsgrupper. Vedboende sopp virker variert, med typiske arter for rik edelløvskog som vifterynkesopp *Plicatura crispa*, småporekjuke *Skeletocutis nivea*, "vokskjuke" *Antrodia romellii*, og med de sjeldne løvpiggbevre *Protodontia subgelatinosa* og gullvokspigg *Mycoacia aurea* (VU) som mest interessant. På ei grov, hul alm vokste skrukkeøre *Auricularia mesenterica*.

Verdibegrunnelse

Dette er et parti rik og relativt gammel edelløvskog, med et interessant arts mangfold, og verdien settes til B (viktig) (men nøyere undersøkelser kan føre til at verdien oppjusteres til A).

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Hofton, T. H.				Feltundersøkelser
Hofton, T.H.	2009	Naturverdier for lokalitet Sønsterudelva, registrert i forbindelse med prosjekt Bekkekløfter 2008. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.	biolitt.biofokus.no/rapporter/omraadebeskrivelser/Bekkekloefter2008_Soensterudelva.pdf	Litteratur

BN00084782 Homledalen, Kalkskog, 382 daa., B-verdi.

Innledning

En mindre del av lokaliteten er undersøkt av Rune Solvang 1.7.2007 i forbindelse med verdi – og sårbarhetsanalyse for E16. En mindre del av lokaliteten er kartlagt som MIS-område.

Naturtyper

Lokaliteten består av de stupbratte lisidene mot Holsfjorden. Mot nord opptrer store rasmarkspartier med en smal sone med edelløvskog inneklemt mot berget. Furuskog, sannsynligvis stedvis kalkfuruskog, dominerer på utstikkende partier. Låtgurtgranskog opptrer i forsenkninger. Mindre arealer med løvskog opptrer mot strandlinja. Lokaliteten er kun befart med kikkert, men på grunn av topografi, eksposisjon, treslagssammensetning, skogstruktur, berggrunn og lokaliteter for øvrig i landskapet antas lokaliteten å ha forekomster av blant annet truede arter. Lokaliteten ligger i nærheten av Tverrbergkastet naturreservat og kan ha lignende naturverdier. Inntil artsregistreringer er foretatt vurderes verdien som middels verdi.

Artsmangfold

Artsmangfoldet i de stupbratte lisidene er lite kartlagt, men trolig har artsinventaret mye til felles med Tverrbergkastet naturreservat.

Påvirkning

Edelløvskogen øverst mot stupkanten skal ha mye grove trær og kontinuitet i død ved (Bye 2003).

Verdibegrunnelse

Lokaliteten er vurdert som viktig (B) da lokaliteten består av eldre skog i de stupbratte sidene mot Holsfjorden. Potensialet for funn av rødlistearter er vurdert som stort, men dette er ikke undersøkt.

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Solvang, R.				Feltundersøkelser

BN00046505 Skogen, Naturbeitemark (Frisk fattigeng beitet), 101 daa, A-verdi

Innledning

Områdebeskrivelse innlagt av TBL den 27.07.99:

Området ble registrert 19.07.99 og 25.08.2000 av Terje Blindheim og Geir Gaarder. Sopper ble registrert ved siste besøk. Gammel beitemark, dels i skog og dels i åpent terreng, mellom mer intensivt drevne arealer. Området er kalkpåvirket og det ble påvist en rekke av naturbeitemarkenes karplante og sopparter. Flere av plantene må karakteriseres som regionalt sjeldne, flere av soppartene står på den norske rødlista for truede arter. Grunneierne opplyste at det ikke har vært gjødslet det siste tiåret. Dersom det ikke gjødsles og beitetrykket opprettholdes er potensialet stort for at kanskje enda flere av våre sårbare kulturlandskapsarter kan etablere seg på beiten. Dette er antakelig en de best bevarte ugjødslede naturbeitemarkene i kommunen og en av de finere i denne delen av lavlandet østafjells.

Skjøtsel

Det bør ikke gjødsles på beiten. * Beitetrykket kan økes noe ut fra dagens situasjon, men ikke for mye. * Rydding av lauvoppslag (lauv- og torne kratt) og enkelte store trær. * Det er en fordel at styvingstrærne skjæres ned ca. vært 5-7 år. * Det er bra med ulike beitedyr i løpet av sommeren, sau og lett storfe (gammel rase). * Enkelte av kantene til slåttemarka kan med fordel slås mer. NB! Det kan søkes om skjøtselsmidler fra kommunen.

Verdibegrunnelse

Stor variasjon i vegetasjon, rikt artsmangfold knyttet til planter og sopp og funn av flere rødlistearter tilsier verdi som svært viktig (A verdi).

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Gaarder, Geir				Feltundersøkelser

BN00046537 Kavringen, Rik edellauvskog (alm-lindeskog), 12 daa, B-verdi.

Innledning

Områdebeskrivelse innlagt av TBL den 22.10.99:

Område registrert av Terje Blindheim 12 okt. 1999. Rasmark med alm-lindeskog og lågurtskog. Sørøstvendt skrent hvor det står en del alm, lønn, ask, hassel og osp. Noe gran og gadd av gran i nordøstlige deler av biotopen. Ligner på mange av de andre nøkkelbiotopene av samme type som er funnet i Bærum.

Skjøtsel

Det er ikke behov for buffersoner for å ivareta kvalitetene ved biotopen.

Verdibegrunnelse

Viktig biotopotype i Indre Oslofjord med funksjon for en rekke arter av insekter, sopp, moser og lav. Lokaliteten gis derfor verdi som viktig (B verdi).

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Olberg, Stefan				Feltundersøkelser
Blindheim, T.	2001	Kartlegging og verdisetting av naturtyper i Bærum kommune. Siste Sjanse – rapport 2001-2. 54 s.	http://www.biofokus.no/pages/biolitt/view/13c3181ae10c0a6b202afa98a6be26d11da85bbd/	Litteratur
Blindheim, T.	2000	Nøkkelbiotoper i skog i Bærum kommune. Siste Sjanse-rapport 2000 - 1.		Litteratur

BN00046257 Jordbru skytebane N, Rik edellauvskog (or-askeskog), 11 daa., B-verdi

Innledning

Lokaliteten ligger rett nord for skytebanen på Jordbru og omfatter en liten forsenkning med rik edelløvsog/sumpskog som i mindre grad enn de nedenforliggende områdene er utsatt for grøfning. Gran, ask, svartor og gråor finnes i blanding. Skogen er ikke veldig gammel, men høy produksjon gjør at trærne vokser raskt og det finnes gråor og svartor med dimensjoner helt opp til 50 cm i diamter. Vegetasjonen er rik med mye mjødurt, skogburkne, skogstjerneblom og skogsvinerot, samt skogstarr. Vegetasjonstypen kan defineres som or-askeskog som er en truet vegetasjonstype i Norge. Det er ikke gjort funn av spesielle arter, men området har opplagt potensial til å huse sjeldne og trua arter som er knyttet til denne typen miljøer. Området er opplagt en viktig vilbiotop for spurvefugler og sangere. Utforming, vegetasjonstype og liten påvirkning av grøfning tilsier verdi som viktig (B verdi) til tross for lite areal.

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Michelsen, Finn Blackstad				Feltundersøkelser
Olberg, Stefan				Feltundersøkelser
Michelsen, F. et al	2008	Naturverdier i dalføret Kattås-Jordbru-Urdsalen-Sølvhølen, Bærum kommune. Biofokus-rapport 2008-25. http://biolitt.biofokus.no/rapporter/biofokus-rapport/biofokusrapport2008-25.pdf		Litteratur

BN00046256 Jordbru skytebane SV, Rik edellauvskog (alm-lindeskog), 4.9 daa., B-verdi

Verdibegrunnelse

Rik karplanteflora, rødlistede arter og vegetasjonstyper tilsier verdi som viktig (B verdi). Størrelse og skoglig utforming trekker verdien ned fra A verdi.

Innledning

Lokaliteten ble kartlagt sist høsten 2007. Den ligger øst for lysløypa som går under Ramsåsen og dannet en slakt hellende frate mot bratt skrent i øst hvor plantet granskog overtar nedenfor skrenten. Edelløvsog er rik og består av en blanding av vegetasjonstypene or-askeskog og alm-lindeskog som er rødlistet som henholdsvis sårbar og nær-truet i følge Fremstad og Moen 2001. Karplantefloraen er svært rik med innslag av bl. a. barlind, vårerteknapp, blåveis, liljekonvall, storkonvall, myske, tysbast, skogstarr, junkerbregne, samt orkidéene grov nattfiol og stortveblad. Den rødlistede (NT) og noe sjeldnere orkidéen fuglereir - Neottia nidus-avis ble også funnet her med 7 individer i 2006. Arten er kartlagt med 10 funn tidligere i Bærum og finnes spredt langs kysten på rik grunn nord til Nordland. Rødlistearten barlind er et tre som har fått en egen verneplan i Norge. Arten finnes spredt under store deler av Ramsåsen og finnes med ganske store eksemplarer i denne lokaliteten. Skogen er ellers preget av tidligere drifter/beite og fremstår som ung edelløvsog med innslag en rekke ulike edelløvtrær, samt noe gran. Noen eldre almer finnes spredt og på noen av disse finnes almeteppepose, Porella platyphylla.

På grunn av dårlig soppsesong i 2007 ble det ikke kartlagt markboende sopp i lokaliteten. Det antas imidlertid at potensialet er ganske stort for å finne sjeldne og trua arter knyttet til denne artsgruppen i lokaliteten.

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Michelsen, Finn Blackstad				Feltundersøkelser
Olberg, Stefan				Feltundersøkelser
Michelsen, F. et al	2008	Naturverdier i dalføret Kattås-Jordbru-Ursdalen-Sølvhølen, Bærum kommune. Biofokus-rapport 2008-25. http://biolitt.biofokus.no/rapporter/biofokus-rapport/biofokusrapport2008-25.pdf		Litteratur

Følgende lokalitet i område 5 Nordland er kartlagt av Blindheim & Olsen (2012):

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Terje Blindheim og Kjell Magne Olsen 7. august 2012 i forbindelse med vurdering av et større dalområde som massedeponi i forbindelse med bygging av ny E16.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en mindre del av Nordlandsdalen sør for dagens E16, sør i Hole kommune. Lokaliteten har et visst kløftepreg med forholdsvis rik vegetasjon, særlig i de bekkenære delene. Lokaliteten er avgrenset mot annen skog i sør og øst, mens den er avgrenset mot fyllmasser fra veianlegg i vest og nord. Lokaliteten fortsetter trolig, som MiS lokalitetens avgrensning antyder, lenger mot sør, men dette er ikke undersøkt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I hovedsak rik vegetasjon og forekomst av et stort antall ulike treslag i mosaikk tilsier at området best kan defineres som naturtypen rik blandingsskog i lavlandet med utformingen sørboreal blandingsskog. På flatere noe flompåvirkede partier langs bekken står det store bestand med strutseving og storklokke. I øvrige lisider ned mot bekken hvor vegetasjonen er rik vokser skogstjerneblom, tyrihjelm, trollbær, myskegras, blåveis, haremat, leddved, mjødurt, trollurt, tannrot, skogsalat, geittelg, skogburkne, maigull, storrap, skogsvinerot, sumphaukeskjegg, firblad, turt, skogsvingel, bekkekarse, kranskonvall og tysbast. I tresjiktet står det i vest en del lønn og hassel i den bratte rasmarka, noen av hasselkrattene er forholdsvis grove med en del død ved. Spredt ellers finnes gran, alm, ask, lønn, hassel, osp, lind, gråor, rogn, selje og bjørk. Feltsjikt og treslag indikerer at biotopen inneholder en mosaikk av flere naturtyper som or-askeskog, alm-lindeskog og gammel barskog. Området har vært langt mer grandominert tidligere, men grana har vært hogd ut for en del år tilbake med påfølgende løvoppslag. Enkelte større løvtrær og eldre graner finnes spredt, men det er nesten ikke død ved eller virkelig gamle trær i området. Langs bekken er det noen fuktige bergvegger. Skogen er en- til tosjiktet.

Artsmangfold: I tillegg til områder med rikere karplanteflora ble det gjort funn av ei langt nedbrutt granlåg med svartonekjuke (NT, punkt 2 i fig. 4) og på lågurtmark ei granlåg med mosen grønnsko (punkt 3 i fig. 4). På en halvgrov rogn øst for bekken (punkt 6 i fig. 4) ble laven lungenever funnet. Potensialet for markboende sopp vurderes som lavt til moderat, mens potensialet for interessante arter av insekter knyttet til skog vurderes som lavt da det er lite død ved og gammel skog i området. Gamle hasselkratt kan dog ha et visst potensial for noen interessante arter.

Bruk, tilstand og påvirkning: Kantene av det avgrensede området er i partier preget av tidligere veianlegg som har medført større utfyllinger med grov stein. Granskogen som har dominert området tidligere har blitt hogd ut for en tid tilbake og er i dag erstattet av en yngre løvsuksesjon.

Fremmede arter: Ingen registrerte

Verdivurdering: Rik blandingsskog i denne regionen har potensiale til å huse en rekke sjeldne og trua arter. Denne lokaliteten har imidlertid lavt innslag av gamle/grove edelløvtrær/boreale løvtrær og død ved. Sammenlignet med andre lignende lokaliteter i denne regionen er antallet og mengden med registrerte rødlistearter og signalarter lavt. Området har imidlertid en heterogen struktur med god treslagsblanding og rik vegetasjon. Det vurderes derfor som lokalt viktig i dag og med bra utviklingspotensial ved langsiktig fravær av alle inngrep.

Skjøtsel og hensyn: Området bør overlates til fri utvikling for å kunne ivareta eksisterende kvaliteter og for å utvikle nye.

2.3 Rødlistearter

Tabell 3. Påviste rødlistearter i områdene (Artskart 14.11.2016, Blindheim & Olsen 2012, eget feltarbeid).

Kommune	Nr	Område	Artsgruppe	Art	Art	Rødliste
BU Hole	1	Sønsterud	Karplanter	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU
				<i>Ulmus glabra</i>	Alm	VU
			Sopp	<i>Auricularia mesenterica</i>	Skrukkeøre	NT
				<i>Mycoacia aurea</i>	Gullvokspigg	NT
BU Hole	2	Ormemyr V				
BU Hole	3	Møllebakk/Høgåsbanen				
BU Hole	4	Nordlandsdalen				
BU Hole	5	Nordland	Karplanter	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU
				<i>Ulmus glabra</i>	Alm	VU
			Moser	<i>Buxbaumia viridis</i>	Grønnsko	NT
			Sopp	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Svartsonekjuke	NT
BU Hole	6	Nysetra				
AK Bærum	7	Skogen	Lav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	Gubbeskjegg	NT
AK Bærum	8	Lorangmyr				
AK Bærum	9	Brenna N				
AK Bærum	10	Brekkedalen				
AK Bærum	11	Siljudalen	Karplanter	<i>Ulmus glabra</i>	Alm	VU
			Sopp	<i>Dendrothele alliacea</i>	Løvbarkskorpe	NT
AK Bærum	12	Kavringen	Karplanter	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU
				<i>Ulmus glabra</i>	Alm	VU
				<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU
AK Bærum	13	Rønningen				
AK Bærum	14	Jordbru	Karplanter	<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU
				<i>Neottia nidus-avis</i>	Fuglereir	NT
				<i>Taxus baccata</i>	Bærlind	VU
				<i>Ulmus glabra</i>	Alm	VU

2.4 Områdebeskrivelser og vurderinger

2.4.1 1 Sønsterud (BU Hole)

Området ligger nederst i Sønsterudalen, og består av en bratt sørvendt bekkedal ned mot Holsfjorden. Skogen i dalbunnen er middelaldrende til halvgammel, rik edellauskog (alm-lindeskog og fragmenter av or-askeskog). På øst-sørøstsiden strekker bratte bergskrenter seg langt sørover, her er det åpne blokkmarker, gammel rasmarks-edellauskog (med potensial for kalklindeskog), og gammel barskog-blandingsskog (i hvert fall delvis kalkfuruskog). Dette området er avgrenset som en grovt avgrenset og beskrevet naturtypelokalitet (som burde reinventeres med større detaljeringsgrad, og splittes opp). På vestsiden (helt nordvest i skissert avgrensning for deponi) løper en østvendt bergskrent, under denne står rik edellauskog (snødekt mark, usikkert hvilken utforming).

På vestsiden er det derimot mest ungsog av gran, delvis også hogstflater.

Området var en del av bekkekløftprosjektet og ble kartlagt i 2008, se Hofton (2009) og Naturbase (2016).

Naturverdier

Naturtypelokaliteter:

1. Rik edellauskog (alm-lindeskog) (B),
2. Kalskog (B).
3. Rik edellauskog (utforming usikker) (B eller A) (snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokalitet ikke nærmere beskrevet).

Rødlistet naturtype: Kalkfuruskog (flere undertyper) (NT), muligens kalkgranskog (VU), fragmenter av varmekjær kildelauskog (or-askeskog) (VU).

MiS: ja.

Artsmangfold: Rikt og variert. I tillegg til alm (VU) og ask (VU) er påvist to rødlistede sopp (begge NT). Det er stort potensial for betydelig flere rødlistearter.

Samlet: høye naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området har store naturverdier, både med spesielle/rike naturtyper (rik edellauskog, kalkskog) og relativt gammel skog. Det er en liten del av "Holsfjordstupene-Hvalpåsen-Tømmeråsen", et stort, mer eller mindre sammenhengende kompleksområde på østsiden av Holsfjorden-Tyrfjorden, som er et av de mest verdifulle skogområdene i Norge, med et meget rikt biologisk mangfold som følge av gunstig naturgrunnlag (varmt lokalklima, kalkrik berggrunn) og mye gammel skog. Sønsteruddalen nedre er ikke blant de mest verdifulle delområdene i denne helheten, men det har like fullt klare og viktige kvaliteter som bidrar til å forsterke naturverdiene i kompleksområdet samlet sett. I tillegg er området bratt og ligger nær Holsfjorden.

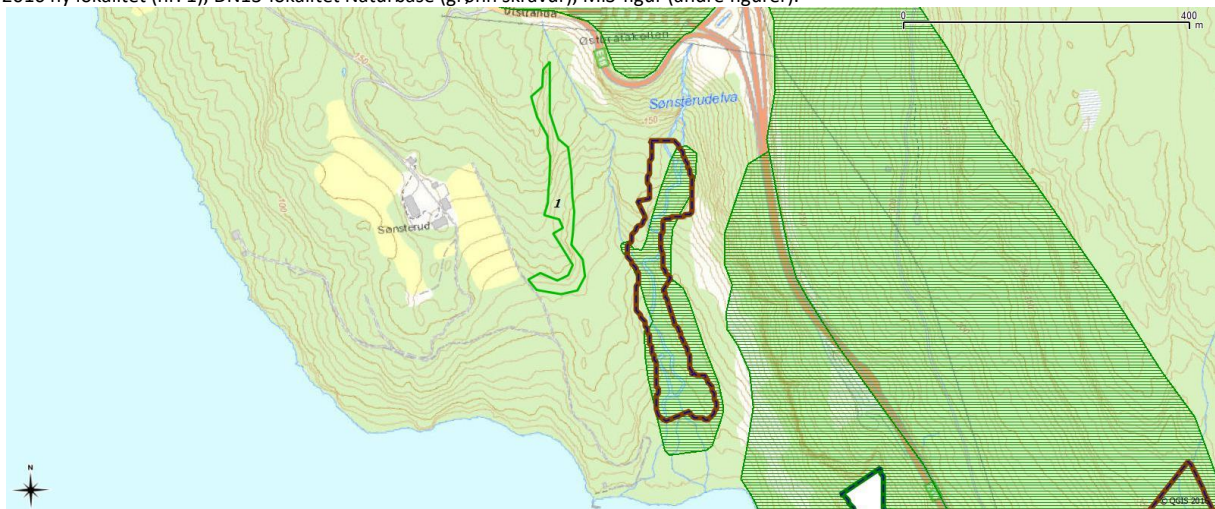
Det er ikke veitilgang til området.

Området er uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

Negativ påvirkning på naturmiljø vil være meget stor, og området vurderes som dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

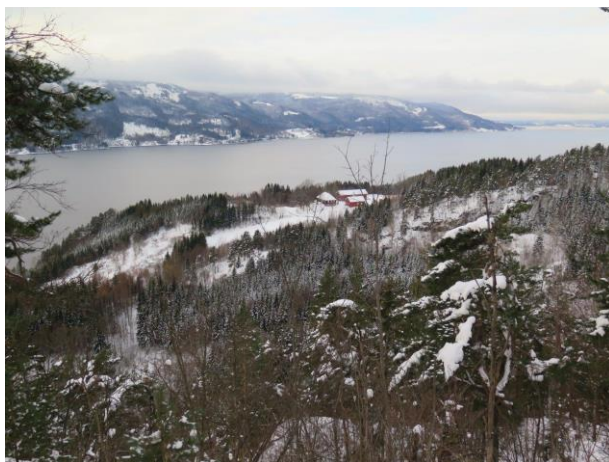
2016 ny lokalitet (nr. 1), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur), MiS-figur (andre figurer).

Fotos fra området

Sønsteruddalen 2008.

Sønsteruddalen 2016.

2.4.2 2 Ormetjern V (BU Hole)

Området består av dalbunnen i Sønsteruddalen vest for Ormetjern, med gjennomgående skogsbilvei. Skogen er i hovedsak fattig til intermediaær granskog av blåbær- og noe lågurtttype. Det meste er ung og middelaldrende kulturskog, og det er også eldre hogstflater. På toppen av brattli i vest er det et lite fragment av gammel granskog, men uten spesielle kvaliteter. Et parti i vest skiller seg positivt ut – i et langstrakt nord-sør-gående søkk under østvendt brattli er det rik til intermediaær sumpskog med gråor og gran. En og annen relativt grov og gammel gråor inngår.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: Rik sump- og kildeskog (rikere lauvsumpskog) (svakt utviklet) (verdi C) (snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokalitet ikke nærmere beskrevet).

Rødlistet naturtype: nei (men det er en viss mulighet for at nevnte sumpskog faller inn under rikere myrkantmark i låglandet (rik sumpskog) (EN)).

MiS: nei.

Artsmangfold: Trivielt. Ingen rødlistearter kjent.

Samlet: små naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området er (nesten) uten spesielle/rike naturtyper, og skogen er i all hovedsak ung, arts mangfoldet trivielt, og naturverdiene er små.

Veitilgang finnes men det er relativt langt og bratt opp fra E16, og det kan kanskje være behov for veiutbedring for å muliggjøre tungtransport. Dette vil i så fall kunne berøre

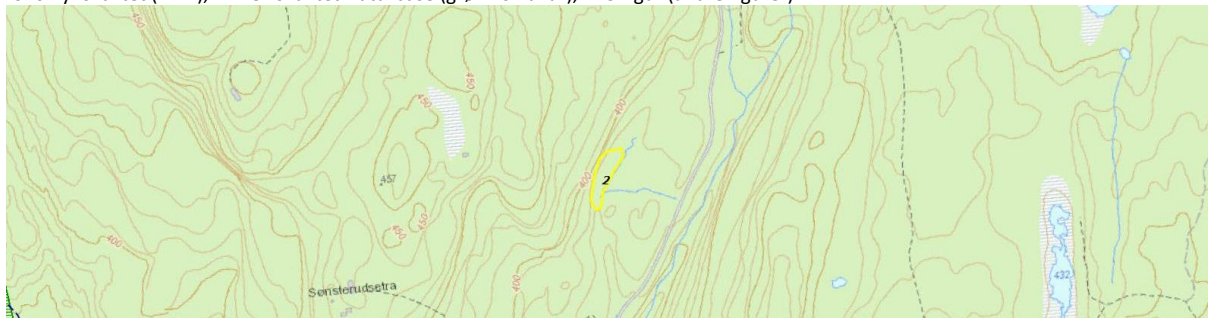
svært viktige naturområder på begge sider av skogsveien på vestsiden av Nordlandsåsen og øst for Sønsterudjuvet.

Potensiell negativ belastning på naturmiljø er moderat til lavt isolert sett. Området er imidlertid, foruten veien, uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling. I tillegg er veitilgangen lang og det er potensial for negativ påvirkning på tilgrensende arealer med høye naturverdier.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som relativt dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

2016 ny lokalitet (nr. 2), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur), MiS-figur (andre figurer).

Fotos fra området

Venstre: typisk skog for området. Høyre: Sumpskogen i vest.

2.4.3 3 Møllbakk/Høgåsbanen (BU Hole)

Området er en brei dalsenkning i øvre del av Nordlandsdalen. Det består av skytebaneområdet Høgåsbanen (fyllinger, småveier, skytebaneanlegg, bygninger), og grandominert skog. Skogen er i hovedsak blåbærskog, med noe lågurtskog og småfragmenter høgstaudeskog i søkkene. Det er i all hovedsak ung og middelaldrende kulturskog.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: nei.

Rødlistet naturtype: nei.

MiS: nei.

Artsmangfold: Trivielt. Ingen rødlistearter kjent.

Samlet: ingen naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området er uten spesielle naturverdier.

Det er god veitilgang til området, selv om det er et stykke unna og noe bratt opp fra E16. Naturverdier langs veien er små, og evt. behov for utbedringer av veien opp gjennom Nordlandsdalen vil (trolig) ikke komme i konflikt med vesentlige naturverdier.

Mye av arealet er allerede omdisponert fra natur til skytebane. Om skytebanen kan reetableres etter at massedeponi er etablert, innebærer dette minimering av samlet arealbehov/arealbeslag (det blir ikke nødvendig å finne erstatningsareal for å bygge ny skytebane andre steder).

Potensiell negativ belastning på naturmiljø er lavt til fraværende, og sammen med gunstig arealregnskog om skytebanen kan reetableres etter at massedeponiet er etablert, vurderes området ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som godt egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

Ingen registreringer.

Fotos fra området

2.4.4 4 Nordlandsdalen (BU Hole)

Området ligger oppe i Nordlandsdalen, og består av en markert sørvendt dalgang med brattskrenter opp på vestsiden og litt mindre bratt lise opp på østsiden. Skogsbilvei går gjennom dalbunnen. Granskog dominerer, på vestsida er det i tillegg mye lauvtrær, rikere lågurtskog synes å være dominerende vegetasjonstype. Skogen er yngre til middelaldrende kulturskog, på vestsida delvis lauvsuksesjon. Noen få gamle seljer utgjør verdifulle nøkkelelementer.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: Nei.

Rødlistet naturtype: Nei.

MiS: Nei.

Artsmangfold: Potensielt (relativt) rik karplanteflora i skrentene på vestsiden (men lite sannsynlig at her finnes kravfulle/sjeldne arter), ellers trivielt. Ingen rødlistearter kjent.

Samlet: Små naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området har delvis rik lågurtskog, men skogen er i all hovedsak ung, og arts mangfoldet ikke spesielt rikt. Naturverdiene vurderes samlet som relativt små, men det tas et visst forbehold for brattskrentene på vestsiden som kan ha en rik karplanteflora (ikke mulig å avklare på snødekt mark).

Det er god veitilgang, selv om det er noe bratt opp fra E16. Naturverdier langs veien er små, og evt. behov for utbedringer av veien opp gjennom Nordlandsdalen vil (trolig) ikke komme i konflikt med vesentlige naturverdier.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø er moderat til lavt. Området er imidlertid, foruten veien, uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som mindre egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

Ingen registreringer.

Fotos fra området

Venstre: østsiden har gran-kulturskog. Høyre: brattskrenten på vestsiden.

2.4.5 5 Nordland (BU Hole)

Området ligger i nedre del av Nordlandsdalen, rett nedenfor Fv285 og nord for gården Nordland. Det består av en markert sørvendt bekkedal med bratte skogdekte bergskrenter opp på vestsiden og noe mindre bratte hellinger gjennomskåret av en sidebekkedal opp på østsiden. Gran dominerer, men det er også mye lauvtrær, nede i bekkedalene og i skrentene på vestsiden delvis dominerende. Mye er mer eller mindre rike skogsamfunn, mest lågurtskog, og langs bekken er det høgstaudeskog og fragmenter av or-askeskog. Skogen er eldre-halvgammel, med spredt dødved i tidlige nedbrytningsstadier. Se Blindheim & Olsen (2012) for mer detaljert beskrivelse av området.

Naturverdier

Naturtyper: Gammel lavlandsblandingsskog (boreonemoral gran-blandingsskog) (C) (Blindheim & Olsen 2012, men utforming omklassifisert).

Rødlistet naturtype: fragmenter av varmekjær kildelauvskog (or-askeskog) (VU).

MiS: nei (grenser til MiS-figur i sør, øst og nordøst).

Artsmangfold: Relativt artsrikt, men få rødlistearter. Foruten alm (VU) og ask (VU) er påvist grønnsko (NT) og svartonekjuke (NT).

Samlet: middels naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området har kombinasjon av variert topografi, varierte skogsamfunn, rike skogsamfunn (inkl. fragmenter av truet naturtype: varmekjær kildelauvskog (VU)), og eldre til halvgammel skog. Det er en liten del av "Holsfjordstupene-Hvalpåsen-Tømmeråsen", et stort, mer eller mindre sammenhengende kompleksområde på østsiden av Holsfjorden-Tyrifjorden, som er et av de mest verdifulle skogområdene i Norge, med et meget rikt biologisk mangfold som følge av gunstig naturgrunnlag (varmt lokalklima, kalkrik

Samlet: små til ingen naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området mangler spesielle/rike naturtyper, skogen er ung, artsmangfoldet er fattig, og området er uten spesielle naturverdier.

Det er god veitilgang til området, selv om det er relativt langt inn fra E16. Naturverdier langs veien er små, og evt. behov for utbedringer av veien innover fra Sollihøgda vil (trolig) ikke komme i konflikt med vesentlige naturverdier.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø er lavt isolert sett. Området er imidlertid, foruten veien, uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling. Det ligger også ganske langt inne i Marka.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

Ingen registreringer.

Fotos fra området

2.4.7 7 Skogen N (AK Bærum)

Dette er et relativt flatt areal rett nord for Skogen, sør for Niskinnvatnet. Fattig gran- og barblandingsskog dekker området, i form av blåbærskog, noe lyngskog på grunnlendte rabber, litt sumpskog i små forsenkninger, og flere små fattigmyrer med dels furumyrskog, dels åpen myr. Gran dominerer, men det inngår også spredt til en del furu (særlig på rabber og myrmark).

Mye er eldre til svakt halvgammel skog, vanlig er godt sjiktet eldre optimalfase. Biologisk gamle trær mangler på det meste av arealet, og det er gjennomgående lite død ved. I nordøst finnes et mindre felt med noen få biologisk gamle grantrær (anslagsvis 160-180 år gamle) (gubbeskjegg vokser på disse). Spredt står også en og annen relativt gammel furu, inkl. enkelte krokfuruer med flat krone. Vestre del er i hovedsak yngre og middelaldrende kulturskog, og også ei eldre hogstflate. I nord er det også noe hogstflater/småflater. Dalen i øst er ungskog kommet opp på eldre hogstflate. To stier går gjennom området (tilgang til DNT-hytta Mustadkroken).

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: Nei (evt. kan det være at visse partier burde avgrenses som gammel granskog (gammel lavlandsgranskog)).

Rødlistet naturtype: Nei.

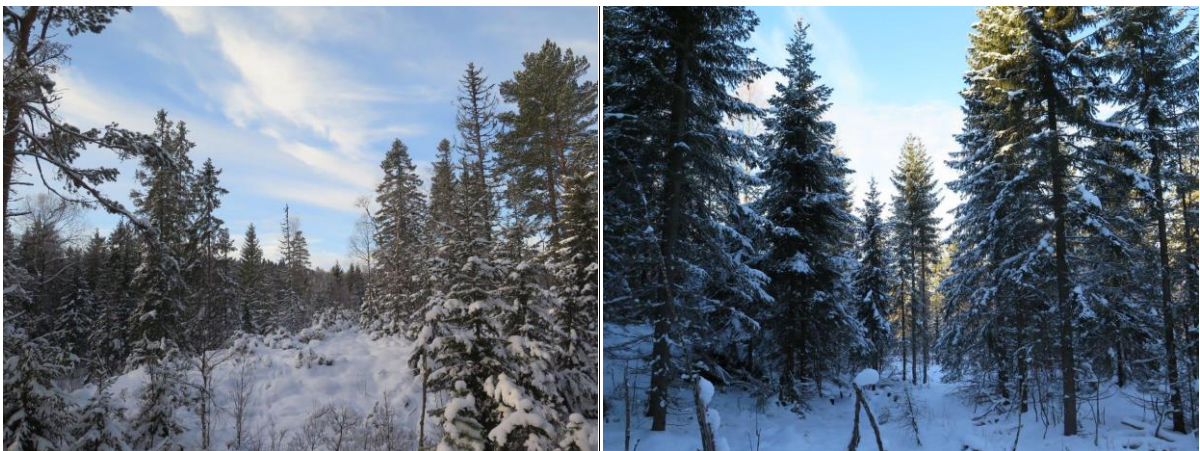
MiS: Nei.

I nordøst er et parti relativt gammel granskog, til høyre gammel gran med gubbeskjegg.

I myrsenkningene er det en del furu.

Nordre og vestre del av området har små hogstflater og yngre skog.

2.4.8 8 Lorangmyr (AK Bærum)

Området ligger rett inn fra E16 sør for Sollihøgda, og består av en stor, relativt flat, gammel fylling. Det er i dag i gjengroing og er bevokst med bl.a. store mengder kanadagullris, reinfann og burot.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: Nei.

Rødlistet naturtype: Nei.

MiS: Nei.

Artsmangfold: Trivielt. Svartelistarten kanadagullris tallrik. Ingen rødlistearter kjent.

Samlet: Ingen naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området er uten naturverdier.

Det er svært enkel veitilgang til området, som ligger kloss inntil E16.

Hele arealet er eksisterende fylling, etablering av massedeponi innebærer derfor ingen negativ omdisponering fra natur. Det bør vurderes om arealet i etterkant kan utnyttes til for eksempel boligbygging, som innebærer minsket samlet arealbehov/arealbeslag i distriktet.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø er fraværende. En mulig konsekvens ved etablering av massedeponi kan være mulig utryddelse av den store kanadagullrisforekomsten, noe som vil være positivt for naturmiljø.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som godt egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

Ingen registreringer.

Fotos fra området

2.4.9 9 Brenna N (AK Bærum)

Området ligger sør for Ålevann, nord for Brenna, og består av et nordvendt dalsøkk. Storparten av skogen i den mer eller mindre flate dalbunnen er grandominert sumpskog (samt bjørk, gråor, svartor), trolig i hovedsak rik til intermediær (vanskelig å vurdere på snødekt mark), men negativt påvirket av gamle grøfter. Skogen er stort sett temmelig tett, middelaldrende til stedvis yngre, men godt sjiktet. Både på sør-, sørvest- og

nordvestnsiden av søkket er det hogstflater, mens det på østsiden er middelaldrende gran-kulturskog.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: Rik sump- og kildeskog (rikere gransumpskog) (verdi B?) (snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokalitet ikke nærmere beskrevet).

Rødlistet naturtype: Rikere myrkantmark i låglandet (rik sumpskog) (EN) – det er imidlertid usikkert hvorvidt denne lokaliteten oppfyller klassifisering til typen.

MiS: Nei.

Artsmangfold: Ukjent. Et visst potensial for interessante riksumpskogsarter (karplanter). Ingen rødlistearter kjent.

Samlet: middels-moderate naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området har rik sumpskog som trolig bør avgrenses som naturtypelokalitet (tentativt verdisatt til B), som omfatter storparten av foreslått deponiområde. Sumpskogen synes imidlertid ikke å være spesielt godt utviklet (men vanskelig å vurdere på snødekt mark).

Veitilgang til området finnes ikke. Det må bygges vei fra Brenna i sør, dvs. gjennom kulturlandskapet Brenna-Løkkene (som potensielt har kulturlandskapskvaliteter).

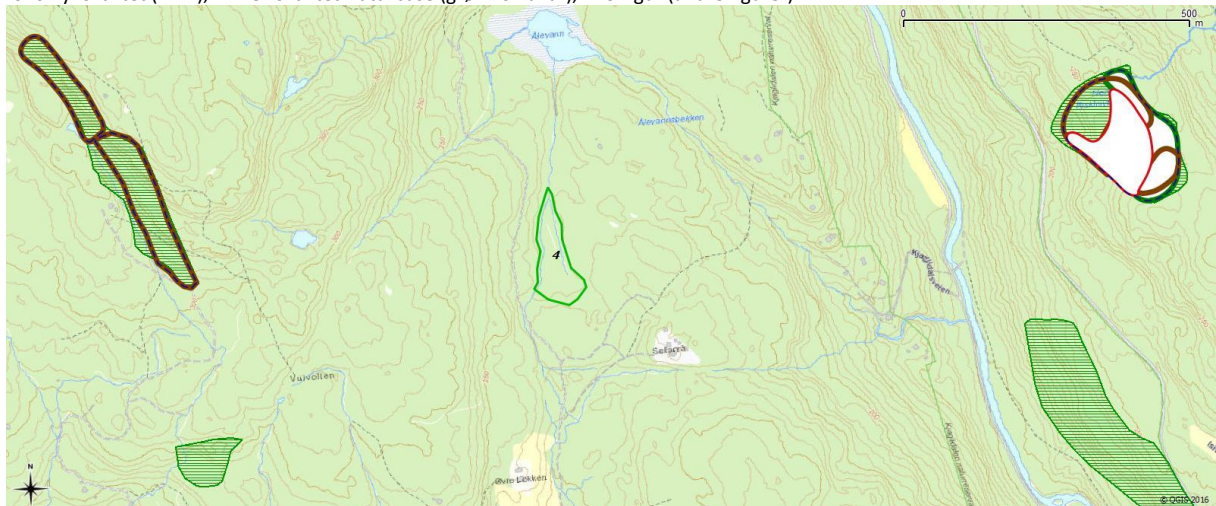
Området er uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø vurderes som høy.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

2016 ny lokalitet (nr. 4), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur), MiS-figur (andre figurer).

Fotos fra området

2.4.10 10 Brekkedalen (AK Bærum)

Området ligger på vestsiden av hoveddalføret litt sør for Sollihøgda, og består av et parti i nedre del av den nord- til nordøstvendte Brekkedalen. En skogsvei går gjennom dalbunnen. Partiet dekkes av fattig til intermediaær granskog, hovedsakelig av blåbærtype. Hele området har triviell kulturskog, i form av hogstflate og mer eller mindre ensjiktet ungskog, middelaldrende skog og "halvgammel kulturskog" (oppkvistet optimalfaseskog med trær av grøvre dimensjoner og spredt nydannet læger).

Naturverdier

Naturtypelokaliteter: Nei.

Rødlistet naturtype: Nei.

MiS: Nei.

Artsmangfold: Trivielt. Ingen rødlistearter kjent.

Samlet: små til ingen naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Området mangler spesielle/rike naturtyper, skogen er ordinær kulturskog, arts mangfoldet er fattig, og området er uten spesielle naturverdier.

Det er god veitilgang til området. Naturverdier langs veien nedenfra er små, og evt. behov for utbedringer av veien innover vil (trolig) ikke komme i konflikt med vesentlige naturverdier.

Foruten veien er området uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

Området synes å være et relativt viktig friluftsområde (tilgang til Vestmarka).

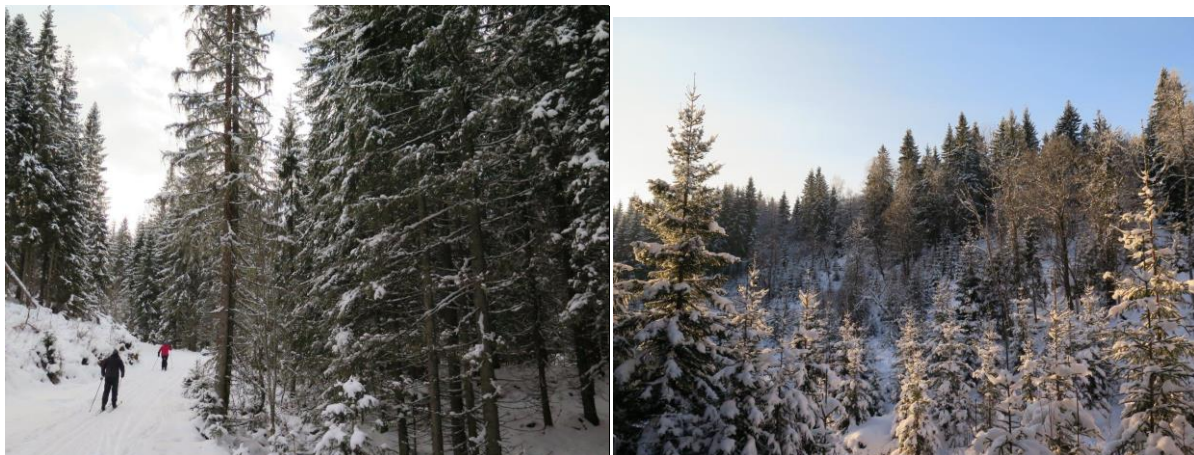
Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø vurderes som lavt.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som til en viss grad egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

Ingen registreringer.

Fotos fra området

2.4.11 11 Siljudalen (AK Bærum)

Området ligger på vestsiden av hoveddalføret litt sør for Sollihøgda, og består av et parti i øvre del av Brekkedalen-Siljudalen. Partiet er en temmelig markert nordvendt dalsøkk, med bratte skrenter opp på vestsiden, slakere terreng på østsiden. En skogsvei går gjennom dalbunnen. Det meste av området dekkes av ordinær gran-kulturskog (mest fattig-intermediær skog) – homogen ungskog, middelaldrende skog og eldre skog.

Deler av skogen i brattskrenten på vestsiden skiller seg ut. I nedre del er det på en ca. 100 meter lang strekning rett opp fra veien eldre, rik blandingsskog av gran og mye lauvtrær, bl.a. grove, gamle trær av selje og gammel alm (med lungenever og enkelte andre lobarion-lavarter, løvbarkskorpe, samt potensial for enkelte flere rødlistearter). Her er også rike bergvegger. Dette partiet er trolig naturtypelokalitet av B-verdi.

Opp fra den krappe veisvingen lenger sør er det åpen blokkmark og lauvdominert skog i tilknytning til denne med bl.a. selje og alm. Dette er sannsynligvis også naturtypelokalitet (helst C-verdi).

Naturverdier

Naturtypelokaliteter:

1. Gammel lavlandsblandingsskog (boreonemoral gran-blandingsskog) (trolig verdi B),
2. (trolig) rik edellauvskog (utforming usikker, trolig rasmarks-almeskog) (trolig verdi C).

(begge på snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokaliteter ikke nærmere beskrevet)

Rødlistet naturtype: Nei.

MiS: Nei.

Artsmangfold: Relativt (men ikke særskilt) rikt i brattskrentene på vestsiden, her er også potensial for et mindre antall rødlistearter. Påvist alm (VU) og den almetilknyttede vedsoppen løvbarkskorpe (*Dentrothele alliacea*) (NT).

Samlet: Middels naturverdier i skrentene på vestsiden, ellers små/ingen.

Vurdering som mulig deponiområde

Brattskrenten som utgjør vestsiden av området har moderat viktige naturverdier (men på ingen måte spesielt høye, særlig ikke sammenliknet med mange andre naturtypelokaliteter i distriktet). Ellers er naturverdiene små.

Det er veitilgang til området, men relativt langt og bratt nedenfra E16. Naturverdier langs veien nedenfra er små, og evt. behov for utbedringer av veien nedenfra vil (trolig) ikke komme i konflikt med vesentlige naturverdier.

Foruten veien er området uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

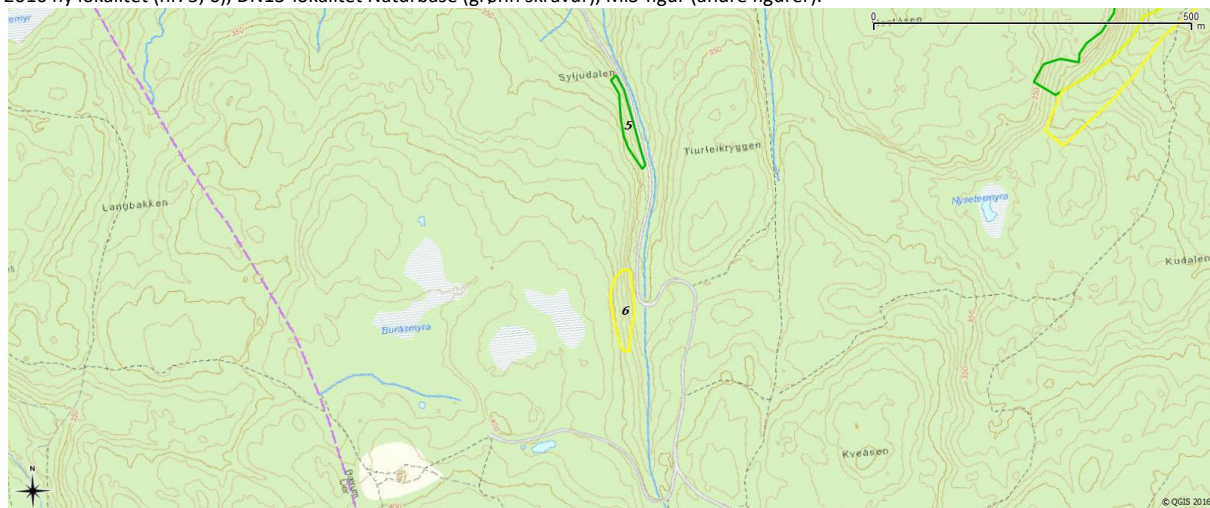
Området synes å være et relativt viktig friluftsområde (tilgang til Vestmarka).

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø vurderes som middels.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som relativt dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

2016 ny lokalitet (nr. 5, 6), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur), MiS-figurer (andre figurer).

Fotos fra området

Opp fra veien på vestsiden (til venstre i bildet) er det rik blandingsskog, med bl.a. enkelte gamle almetrær (høyre).

Venstre: opp fra veisving i øvre del er det blokkmark og lauvskog. Høyre: østsiden har triviell granskog.

2.4.12 12 Kavringen (AK Bærum)

Området ligger på vestsiden av hoveddalføret litt sør for Sollihøgda, og består av temmelig bratte nordøstvendte dalsøkk og en tilhørende meget bratt sørøstvendt skrent. Brattskrenten har rik edellauvskog med variert treslagssammensetning, og er kartlagt som naturtypelokalitet av B-verdi. Denne ble kartlagt i 1999 og er unøyaktig avgrenset, ny avgrensning er tentativt foreslått etter feltbesøk 2016.

Skogen i dalsøkkene under skrenten er grandominert, hovedsakelig lågurtskog. Mye av granskogen under selve skrenten (langs og på vestsiden av liten traktorvei) er "gammel kulturskog" med en viss biologisk verdi; noe sjiktet, kompakt skog og med relativt mye nydannet gadd og læger. Denne bør trolig utfigureres som naturtypelokalitet.

Granskogen lenger ned/øst er mer ordinær kulturskog og ungskog.

Helt nederst er det blandingsskog med innslag av grov gran og en del lauvtrær, inkl. grov ask.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter:

1. Rik edellauvskog (alm-lindeskog) (B),
2. (trolig) også gammel granskog (gammel lavlandsgranskog) (B eller C) (snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokalitet ikke nærmere beskrevet).

Rødlistet naturtype: Nei.

MiS: Nei.

Artsmangfold: Relativt rikt i edellauvskogsskrenten (inkl. potensial for rødlistearter). Granskogen har også et visst begrenset potensial for rødlistearter.

Samlet: Middels naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Edellauvskogen er typisk for slike skrenter i distriktet, dvs. rik edellauvskog med variert treslagssammensetning og middels naturverdier, men uten å skille seg ut med særskilt høye kvaliteter. Granskogen i underkant har nå blitt såpass gammel at den er i ferd med å gå inn i sammenbruddsfase, har visse naturverdier i dag, men vil i løpet av relativt kort tid få økte kvaliteter etter som naturskogsstrukturen tiltar.

Det er ikke veitilgang til området, og etablering av massedeponi vil kreve omfattende veibygging med tilhørende betydelige negative effekter i og innover fra kulturlandskapet ved Ullbråtan.

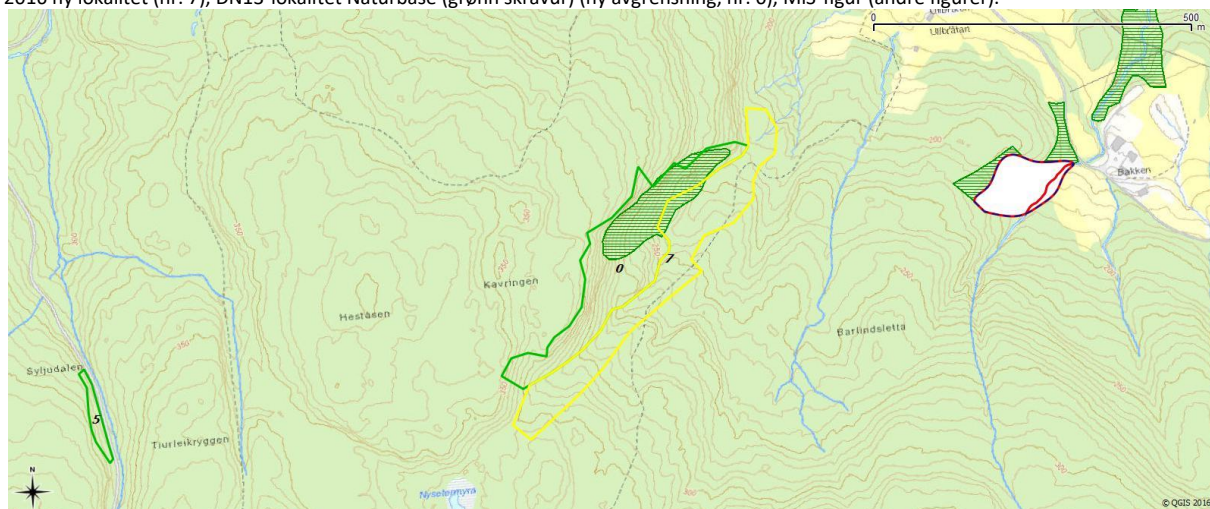
Området er uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø vurderes som høy.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

2016 ny lokalitet (nr. 7), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur) (ny avgrensning, nr. 0), MiS-figur (andre figurer).

Fotos fra området

Venstre: edellauvskogsskrenten. Høyre: Gammel gran-kulturskog med mye nydannet læger.

Venstre: ungsog/hogstflate nordøst i området. Høyre blandskog med grov gran og grov ask nederst.

2.4.13 13 Rønningen (AK Bærum)

Området ligger øst for Ramsåsen, nordøst for skytebanen på Jordbru, og består av ei nordvendt "gryte"/dalsøkk. Partiet har høyproduktiv og delvis kalkrik skog. Dalsidene dekkes dels av granskog i form av ungsog/hogstflate og eldre-halvgammel, ensjiktet kulturskog. Denne er mange steder vært utsatt for omfattende vindfelling, og har svært mye nydannet/vindfelt læger. På flat mark, størst areal nede i dalbunnen, men også på et par mindre flater i sør, er det rik sumpskog. Denne har mye gråor og ask, foruten mindre innslag av andre treslag, og er delvis av typen or-askeskog. Ett av disse partiene er kartlagt som naturtypelokalitet av B-verdi. Denne er i mindre grad enn skogen nede i dalbunnen negativt påvirket av grøfting.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter:

1. Rik edellauvskog (or-askeskog) (B) (bør trolig omklassifiseres til varmekjær kildeskog),
2. rik sump- og kildeskog (varmekjær kildeskog) (trolig B) (snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokalitet ikke nærmere beskrevet).

Rødlistet naturtype: Minst to partier har varmekjær kildelauvskog (or-askeskog) (VU).

MiS: ja (tangerende i sørvest).

Artsmangfold: Relativt rik karplanteflora i sumpskogene, ellers nokså trivielt. Foruten ask (VU) er ingen rødlistearter påvist, men det er potensial for slike.

Samlet: Middels naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Or-askeskog er en sjelden og truet naturtype nasjonalt, og partiene med slik skog gir området relativt høy naturverdi – selv om det ikke er snakk om spesielt velutviklet slik skog, og skogen er negativt påvirket av grøfting. Granskogen i hellingene rundt er i hovedsak triviell kulturskog, men den har dannet svært mye vindfellingslæger. Hele området har svært høy produktivitet.

Det er ikke veitilgang til området, og etablering av massedeponi vil kreve omfattende veibygging med tilhørende betydelige negative effekter.

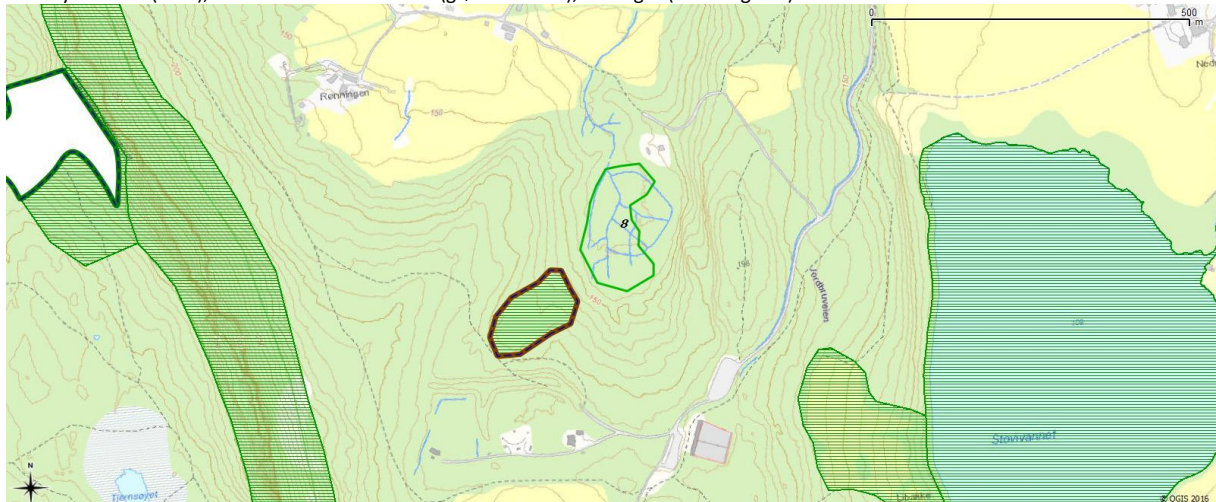
Området er uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur til fylling.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø vurderes som middels.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

2016 ny lokalitet (nr. 8), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur), MiS-figur (andre figurer).

Fotos fra området

2.4.14 14 Jordbru (AK Bærum)

Området ligger rett under Ramsåsen, sørvest for Jordbru skytebane, og består av den nederste og slakeste delen av den østvendte lia ned fra Ramsåsen, et flatt sumpskogsparti utover, og deler av jordene. Området er mye brukt som utfartsområde.

Lia dekkes for det meste av yngre, til dels svært rik lauvskog-edellauvskog, samt noe eldre grandominert blandingsskog. Denne er dårlig sjiktet, men med høyreist gran og stedvis mye nydannet læger (partivis er det sammenbrudd). Det er også noe plantet granskog. I bunnen av lia er det grusvei og lysløype. Langs denne er det rikelig spontanetablering av edelgran. Mindre deler av lia, med den mest intakte edellauvskogen (alm-lindeskog og or-askeskog, og en del barlind) er kartlagt som naturtypelokalitet (B-verdi). Det kan være at denne lokaliteten bør utvides, og høyst sannsynlig bør også større deler av hovedlia nedenfor rasmarekene under Ramsåsen avgrenses som naturtypelokaliteter (i hovedsak utenfor/ovenfor foreslått deponi-avgrensning).

Flatt terreng mellom de to jordene er rik sumpskog (potensielt ekstremrik) med svartor, gråor, ask, gran, bjørk, vekslende mellom middelaldrende til nokså ung skog og eldre, heterogen skog. Noe edelgran har etablert seg også her. Denne sumpskogen har stort potensial for sjeldne og truede arter, og bør høyst sannsynlig utfigureres som naturtypelokalitet av A- eller B-verdi.

Naturverdier

Naturtypelokaliteter:

1. Rik edellauvskog (alm-lindeskog) (B),
2. Rik sump- og kildeskog skog (rikere løvsumpskog og varmekjær kildeskog) (A- eller B-verdi) (snødekt mark 2016 – vurdering vanskelig, lokalitet ikke nærmere beskrevet).

Rødlistet naturtype: (deler er) varmekjær kildelauvskog (or-askeskog) (VU).

MiS: Ja (tangerende figur helt i sørvest).

Artsmangfold: Meget rik karplanteflora, og det er også potensial for en del rødlistearter av kryptogamer. Foreløpig påvist fire rødlistearter (alle karplanter). Svartelistearter: edelgran.

Samlet: Høye naturverdier.

Vurdering som mulig deponiområde

Slike svært rike edellauvskog- og blandingsskogstyper som finnes under Ramsåsen er sjeldne naturtyper nasjonalt, og or-askeskog (varmekjær kildelauvskog) er truet naturtype nasjonalt. Området har høye naturverdier, selv om skogtilstanden er mindre god. Området (eller i det minste deler av det) kunne med fordel vurderes inkludert i

Ramsåsen naturreservat. Derimot er jordene uten naturverdier. Hele området har svært høy produktivitet.

Det er enkel veitilgang til området.

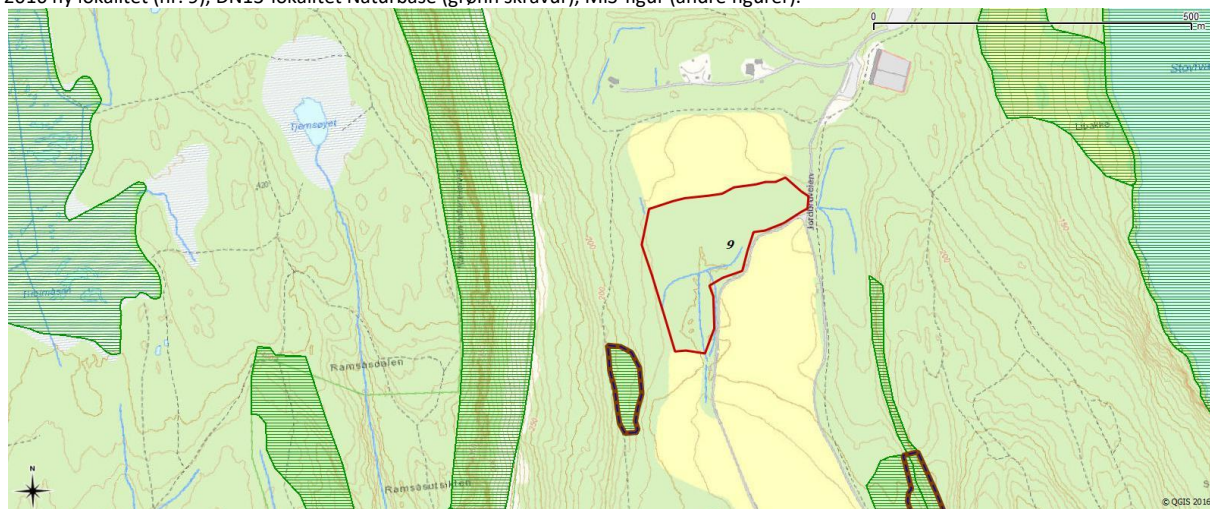
Området er uten tyngre inngrep, og etablering av massedeponi innebærer omdisponering fra natur og jordbruksmark til fylling.

Potensiell negativ påvirkning på naturmiljø vurderes som høy. Om kun jordene tas i bruk til massedeponi vil negativ påvirkning på naturmiljø være vesentlig lavere.

Området vurderes ut fra samlet naturmiljø-påvirkning som dårlig egnet til massedeponi.

Kart naturmiljø

2016 ny lokalitet (nr. 9), DN13-lokalitet Naturbase (grønn skravur), MiS-figur (andre figurer).

Fotos fra området

Venstre: oversiktsbilde over mye av området. Høyre: rik sumpskog på flata mellom jordene.

Skog i lisida.

3 Oppsummering

De 14 mulige deponiområdene varierer mye i konfliktgrad og egnethet ut fra naturmiljøpåvirkning. Dette er oppsummert i tab. 4. under.

Tabell 4. Oppsummering arealegenskaper naturmiljø for de 14 mulige deponiområdene.

Kommune	Nr	Område	Naturverdi (0 - +++)	Konfliktgrad (0 - +++)	Egnethet (- - - - til + + + +)
BU Hole	1	Sønsterud	+++	+++	- - -
BU Hole	2	Ormetjern V	0	+	- -
BU Hole	3	Møllebakk/Høgåsbanen	0	0	++
BU Hole	4	Nordlandsdalen	0/+	+ / ++	-
BU Hole	5	Nordland	++	++	- -
BU Hole	6	Nysetra	0	+	+
AK Bærum	7	Skogen	+	++	- -
AK Bærum	8	Lorangmyr	0	0	+++
AK Bærum	9	Brenna N	+	++	- - -
AK Bærum	10	Brekkedalen	0	+	+
AK Bærum	11	Siljudalen	+	+ / ++	-
AK Bærum	12	Kavringen	++	+++	- - -
AK Bærum	13	Rønningen	+ / ++	++	- -
AK Bærum	14	Jordbru	+++	+++	- - -

4 Kilder

Artskart 2016. Artsdatabanken & GBIF Norge, internett.
<http://artskart.artsdatabanken.no/>

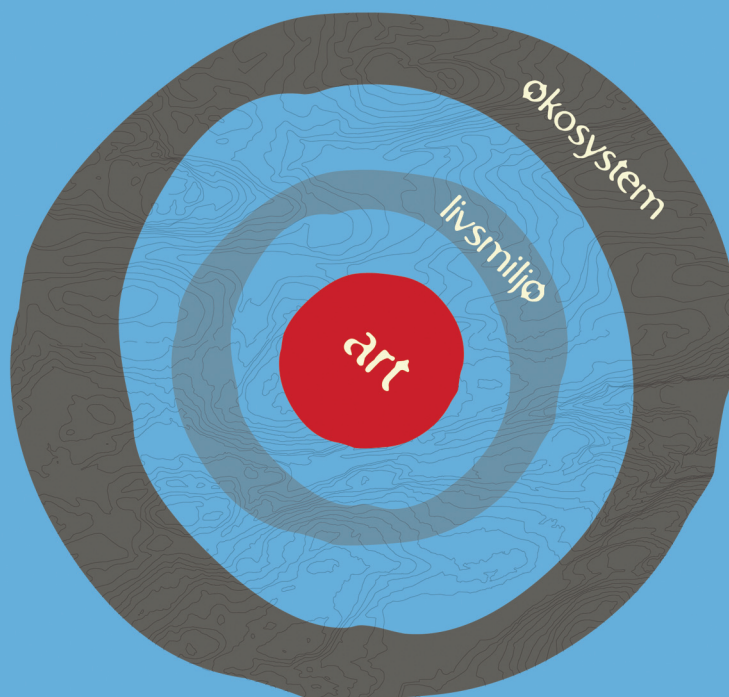
Blindheim, T. og Olsen, K. M. 2012. Kartlegging av naturverdier ved Skaret (E16) i Hole kommune i forbindelse med planlagte massedeponier. BioFokus-notat 2012-10.

Direktoratet for Naturforvaltning. 2007/2014. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Naturbase 2016. <http://geocortex.dirnat.no/silverlightViewer/?Viewer=Naturbase>
Miljødirektoratet.

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>

Gaustadalléen 21
0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8209-544-0

BioFokus-rapport 2016-15